

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК ХЛХ. Ч. 274. Джерзі Ситі, Н. Дж., четвер, 27-го листопада 1941.

No. 274. Jersey City, N. J., Thursday, November 27, 1941.

VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE

БУЛИТ НАЗНАЧЕНИЙ ВИСЛАННИКОМ ПРЕЗИДЕНТА НА БЛИЗЬКИЙ СХІД

ВАШИНГТОН. Президент Рузвельт назначив В. Булиту, б. амбасадора Злучених Держав до ССР і Франції, своїм спеціальним вислаником на Близький Схід. Завданням його буде зібрати всі потрібні інформації з таких країв та територій як Лівія, Єгипет, кітловина Червоного моря, Перський Залив та можливо Палестина. Назначення це, як повідомляють вашингтонські кола, матиме велике значення, бо Булита вважають одним з найкращих знавців європейських справ. Америці ходить тепер про те, чи уряд Петена не пішов „задалеко“ у своїй „співпраці“ з Гітлером коштом нових уступів в Північній Африці. Також постава Туреччини є досить непевною; коли ходять про її відношення до Німеччини. Оці справи та їх дальший розвиток змушують американський уряд мати на Близькому Сході людину, яка пригядалася б близько подіям та відповідно уряд інформувала. Крім того Булит може також координувати американські доставки для Росії, які мусять йти через Близький Схід.

СТИМСОН ТВЕРДИТЬ, ЩО ФІНІ Є ПЕРЕШКОДОЮ АМЕРИКАНСЬКІЙ ДОПОМОЗІ ДЛЯ РОСІЇ

ВАШИНГТОН. — Секретар війни Генрі Стімсон заявив, що Фінляндія вкупи з німцями старається заблокувати залізничні шляхи Мурманськ-Москва й тим робом унеможливує допомогу, яку посилають більшовикам Англія та Америка. Така акція, твердив Стімсон, є не тільки шкідливою для інтересів Злучених Держав Америки, але також для самої Фінляндії, бо тим вона дає доказ, що її війна перестала бути оборонною, а стала агресивною.

ПЕРЕД ЗАКІНЧЕННЯМ АМЕРИКАНСЬКО-ЯПОНСЬКИХ ПЕРЕГОВОРІВ

ВАШИНГТОН. — Повідомляють, що американсько-японські переговори зближаються до вирішального кінця й що вислід мажна сподіватися вже в найближчих днях. Хоч обидві сторони задержують неоднозначну мовчанку, проте заклик американського консуляту в Токіо, щоб американці опустили Японію, як теж надзвичайно песимістичні голоси японської преси, можна вважати за лихих вістунів щодо вислуду переговорів.

КИТАЙСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК ПЕРЕДБАЧУЄ АМЕРИКАНСЬКО-ЯПОНСЬКУ ВІЙНУ

НЬО ЙОРК. — Д-р Лін Ютанг, відомий китайський новеліст, говорячи на зібранні авторів в готелі Астор, заявив, що переговори між Америкою і Японією скінчаться на ніч. Бо колиб Японія навіть приобіцяла мир, вона його не додержити, бо слово японського цесаря таке саме що й обітниця Гітлера. Він твердив, що Америка мусить воювати проти Японії тому, що мікадо та його уряд є Гітлеровими попіхачами.

БРАЗИЛІЯ ЗАДОВОЛЕНА З ОКУПАЦІЇ ГВІЯНИ

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО (Бразилія). — Вся бразилійська преса переповнена похвальними статтями сприводу окупації Голандської Гвіяни американськими військами. Вона додає в тому кроці рішучу поставу Злучених Держав Америки о обороняти західну півкулю перед всіми можливими ворогами.

Не окупація, а співпраця, каже Вашингтон.

ВАШИНГТОН. — Секретар президента С. Ерлі заявив, що американські війська не окупували Голандської Гвіяни, вони тільки співпрацюють з місцевими голандськими військовими властями.

ПОМЕР ПРЕЗИДЕНТ ЧІЛЕ АКВІРЕ СЕРДА

САНТІАГО (Чіле, Полуднева Америка). — Президент Педро Аквіре Серда, перший президент т. зв. „народного фронту“ на західній півкулі, помер в палаті Монеда по двотижневій хоробі на легені. Він мав 62 роки. Будучи з фаху учителя і адвокатом померший президент має за собою довгу політичну кар'єру. Ставши на чолі Чіле в 1938. р. почав з рамені „народного фронту“ впроваджувати перші ліберальні реформи, яку дуже нагадували політику „Нового Розділу“ президента Рузвельта. Маючи по своїй стороні радикальну партію, до якої належав, і комуністів, а по другій велику німецьку еміграцію з про-гітлерівськими симпатіями, Серда мав чимало клопоту з внутрішньою політикою краю. Його заступником є Джеронімо Мендес.

ПРЕЗИДЕНТ ПЕРЕПРОШУЄ ЧІЛЕ ЗА СТАТТЮ В МАГАЗИНІ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт заявив, що напад відомого американського магазину „Тайм“ з 17. листопада ц. р. на президента Чіле, Педро Аквіре Сирди, що помер вчора, є „обидливою брехнею“. Згаданий магазин написав, що президент Чіле Серда не є дійсним президентом, а тільки маріонетковою фігурою, що оточений клікою та не багато вина. Президент Рузвельт публічно перепросив чілійський уряд за образ, вчинену американським журналом.

АМБАСАДОР СТАЙНГАРДТ В АМЕРИЦІ

НЬО ЙОРК. — Лоренс А. Стайнгарт, американський амбасадор до ССР, по довгій блуканні прибув нарешті до Нью Йорку. Як відомо, він був виїхав разом з Літвіновом з Куйбишева, до Тегерану. Звідтам полетів через Африку до Леопольдвіля, Бельгійське Конго, в Африці. Запитаний журналістами про війну в Росії, амбасадор відмовився говорити на цю тему.

ПОМЕР Д-Р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ, ОДИН З НАЙВИЗНАЧНІШИХ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИКІВ

НЬО ЙОРК, 25. листопада. — „Польський Інформаційний Центр“ подає, що у Львові помер у 82. році життя д-р Кость Левицький, один з найвизначніших українських представників нашої доби, сеніор українського національного руху у Сх. Галичині, а останньо президент Української Народної Ради, яка створилася по занятті Львова німцями.

Півстоліття Визначний Діяч та Політик Українського Народу

Д-р Кость Левицький родився в 1853. р. Будучи адвокатом та ученим правником відігравав він дуже важку роль в українському галицькому житті. Був членом Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, визначався своєю працею як заслужений робітник на полі української кооперації, був послом до галицького союму й членом центрального австрійського парламенту у Відні. Був головою Українського Народного Комітету, провідником української націонал-демократичної партії. За його старанням по-стало багато українських інституцій, він був теж директором „Центробанку“, і основним-редактором „Правничого Часопису“ від 1910. р. стає головою Українського Клубу в австрійському парламенті, згодом і в союмі. З вибухом першої світової війни стає головою Головної Української Ради у Львові й Загальної Української Ради у Відні. За української державності в 1918. р. стає президентом державного секретаріату ЗУНР.

З його писань заслугують на спеціальну увагу: „Історія політичної думки“, „Історія визвольних змагань галицьких українців“, „Великий зрив“. Він уложив також „Українсько-німецький правничий словник“, і др.

Після трагедії останніх українських визвольних змагань, д-р Кость Левицький не брав активної участі в політичному житті, не переставши однак відігравати визначної ролі як сеніор українського національно-культурного й економічного життя на Західній Україні.

Коли в 1939. р. окупували більшовики Західню Україну, вони арештували його, та по відомостях, що дійшли до Америки, вивезли до відомої тюрми „Лубянки“ в Москві. Звідтам по кількох місяцях випущено його й він вернув до Львова. По окупації Львова німцями він переняв провід Української Народної Ради. Знаємо про його діяльність тільки це, що 7. жовтня ц. р. казав відправити поминальне богослуження за бл. п. президента Євгена Петрушевича, в першу річницю його смерті.

НІМЦІ ПОВЕЛИ В ЛІБІЇ ПРОТИНАСТУП

Німецькі війська в Лівії повели сильний протинаступ проти британських наступаючих сил, щоб у той спосіб увільнитися від оточення. Німці кажуть британські звідомлення, борються завзято, немов схоплені в клітку льви. До фронтових ліній з обох боків тепер підходить піхота. Боротьба повзів, припинилася тому, що залоги повзів по обох сторонах змучені до краю. Вони брали впровадженні безустанну участь у боротьбі. Та боротьба повзів не вирішила кампанії, хоч британські кола переконані, що під тим оглядом вони віднесли перемогу, а то тому, що німці своїх знищених повзів не можуть заступити новими.

НІМЦІ ПРИЗНАЮТЬ ЖОРСТОКУ БОРОТЬБУ

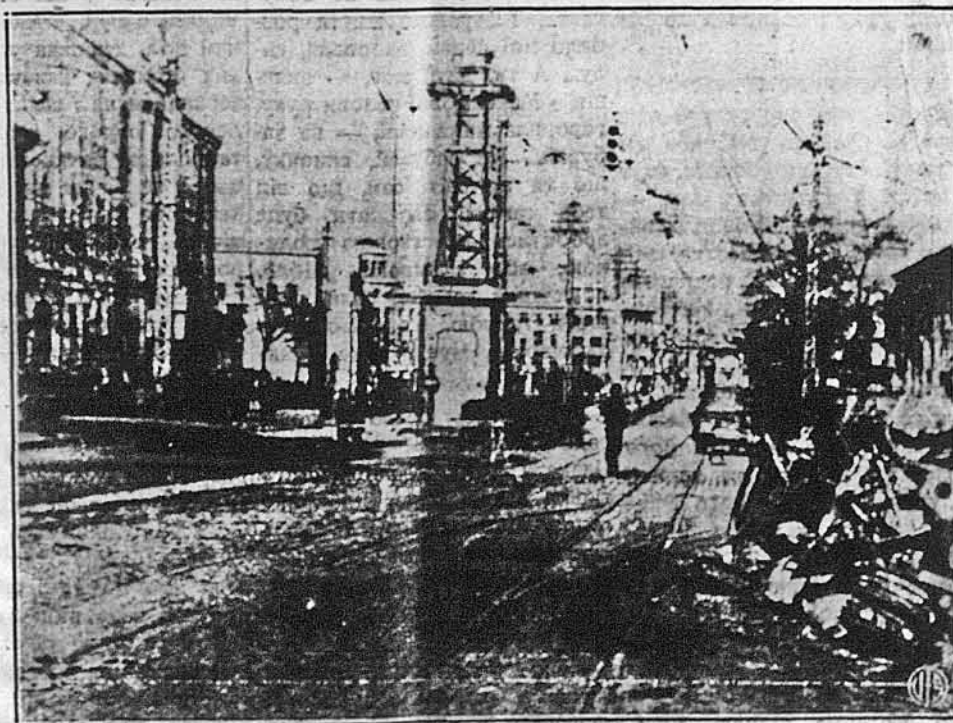
Німецькі звідомлення говорять, що жорстока боротьба в Лівії далі ведеться і переваги ще не осягнула ні одна сторона. „Битва в Лівії це не є пікік“, говорять німецькі звідомлення. — Італійські звідомлення виявляють оптимізм і кажуть, що неправдою є, начеб британці заняли Бардію, чи Гембот.

НАТУП НА МОСКВУ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Німецькі звідомлення говорять, що їхні сили підсунулись ще ближче під Москву і в деяких місцях віддалені від неї вже лиш на 18 миль. Німці певні, що тепер вони візьмуть Москву. Але натякають, що їм мабуть прийдеється цілу Москву знищити, бо советські війська, маючи багато часу, мусіли підминувати кожний будинок і кожну стопу вулиці.

СПРОБА БРИТАЙЦІВ ВИСІСТИ НА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КОНТИНЕНТ

Малий відділ британського війська пробував з моря висісти на французький беріг. Німецькі прибережні сили гарматними стрілами його відбили. Про цю спробу згадують також німецькі звідомлення та кажуть, що його вони цілком знищили. Британські звідомлення говорять, що він цілості вернув домів і тільки один вояк був ранений.

МІСТО СИМФЕРОПОЛЬ

у центральному Криму по занятті його німцями.

ЗНАЧІННЯ БРИТАЙСЬКОЇ ОФЕНЗИВИ В ЛІБІЇ

ВІШП. — Невтраальні мілітарні кола, які всесторонньо приглядаються перебігові кампанії в Лівії, говорять, що та кампанія матиме велике значення для обох воюючих сторін. Бо ходить тут не лише про знищення армії, як це офіційно заповіли обі сторони, але ходить ще більше про знищення політичних укладів в Африці. Якщоб британцям та кампанія вдалась, то сила держав „осі“ в Африці цілком зникне. Колиж не вдасться, то та сила ще більше скріпиться, що матиме для Британії дуже прикрі наслідки. Тому саме обі сторони так пильно до цієї кампанії підготовлялись і нагромадили стільки війська.

БРИТАЙЦІ ЗРІВНОВАЖЕНІ В СВОЇХ НАДІЯХ.

ЛОНДОН. — Британські офіційні кола радять пресі це робити занадто рожевих надій на вислід кампанії в Лівії. Себо вони кажуть що перемога буде цілком певно по стороні Британії, але та перемога не прийде так блискавично. Це справа не днів, але тижнів. Свої надії на остаточну вигру офіційні британські кола покладають на тім, що в британців кращі резерви і ті резерви вони можуть легше доставити на поле бою.

КРИТИКА КНЯЗЯ І КНЯГІНИ ВИНДЗОРІВ.

ЛОНДОН. — В британському парламенті один посол з партії праці, Александер Слоун, запитав підсекретаря заграничних справ, чи знає він про те, що поїздка князя і княгині Виндзор по Злучених Державах Америки викликала неприхильну опінію серед американців, тому, що Виндзори жили дуже виставно, возили за собою багато клунків, витрачали гроші на різні люксові речі, в той час як англійці в дома терплять та в ім'я цього терпіння домагаються від Америки помочи? Підсекретар відповів, що про це нічого не знає. — Представник князя Виндзора на Багамах, довідавшись про цю критику, і мав якийсь привід, що американська преса з винком чотирьох випадків добре віднеслася до князів. Також неправдою є, начеб князі поводитися дуже виставно, та витрачали гроші на люксус. Княгиня купила собі потрібні речі лише в крамниці, заряджуваної Червоним Хрестом.

ВІДМОВА ТВОРИТИ ЖИДІВСЬКУ АРМІЮ.

ЛОНДОН. — Представник уряду в британському парламенті заявив, що британський уряд, хоч у засаді був на початку погодився зо створенням жидівської армії в Палестині, яка складалася б з 3,000 місцевих палестинських жидів, а з 7,000 інших, зо світу, — тепер порішив такої армії не творити, а то тому, що є брак зброї і воєнних продуктів. Інші послід висказували на це свої заваги і казали, що уряд не робить цього з політичних причин.

ПРОТИЖИДІВСЬКІ ЗАРЯДЖЕННЯ В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ. — Внаслідок впровадження в Франції проти-жидівських законів, французькі власті в Парижі почали виставляти на продаж будинки, що належали до жидів. Фабрики, крамниці й інші економічні заведення, вже давніше перешли з рук жидів до рук французів.

СТВОРЕННЯ ГЕТТА У ЛЬВОВІ.

ЛОНДОН. — Німецька влада буде у Львові гетто, жидівську частину, в якій поміститься 120,000 жидів. Водночас та сама влада призначає подібні частини для німців, українців і поляків.

ЗЕМЛЕТРУС У ПОРТУГАЛІЇ.

ЛІСБОНА. — В цілій Португалії, а також на Азорських і Канарійських островах, минулого втірка дався відчуті великий землетрус, якого Португалія не знала від 1755 року, коли то землетрус потяг за собою 50,000 жертв в людях. Але цей раз жертв не було, хоч є певне знищення в будинках.

ЯПОНІЯ ДАЛІ ГОТОВИТЬСЯ ДО ВІЙНИ.

ТОКІО. — Японський прем'єр виголосив до японської нації промову, в якій говорить, що нація мусить бути готова до найбільших жертв. Водночас преса широко розписується про відновлення протикомуністичного пакту, підписаного на днях в Берліні з державами „осі“, та іншими країнами. В той спосіб японська преса підкреслює поновне зближення Японії з державами „осі“.

ФРАНЦУЗЬКИЙ КОРАБЕЛЬ „ДОНКІРК“ ЗНОВ ГОТОВИЛ.

ЛОНДОН. — Французький боевий корабель тяжкої ваги, 26,000-тоновий „Донкірк“, якого ушкодили в Орані британські кораблі після того, як Франція замирилася з Німеччиною, тепер знов направлений і готовий до боротьби.

ЧИСТКА В ПАРТІЇ ФАЛЯНГІСТІВ.

МАДРИД. — Еспанська правляча партія „фалянгістів“ зазнала з боку свого проводу чистки. Цю чистку переніс її головний секретар, генерал Хосе Луїс де Аресе.

ВІШП МОВИТЬ ПРО ПОМІЧ ДЕ ГОЛЬОВИ.

ВІШП. — Французька преса загадочно мовчить про поміч генералови Де Гольови, яку Злучені Держави Америки обіцяли йому дати. Генерала Де Голя уряд Віші узяв „зрадником“ і позаочно засудив його на смерть.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перел
появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
3 Канади належить послати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Глядіти Як На Тимчасове

Очевидно, що це болить кожного українця, коли бачить, як нацистська влада розпоряджає українськими землями як своїми і прилучає Галичину до Львовом до Польського Генерального Губернаторства. Природно, що це обурює український нарід, як Гітлер дає "презенти" Румунії в виді української пристані Одеси і округи. Але до таких річей треба українцям навикнути. Ще не одно таке станеться, закінчиться ця війна! І ще не один такий "презент" зробить Гітлер з не однієї української землі, а може навіть і з цілої України. І не тільки Гітлер! Знайдуться і такі, що захочуть прикривати себе навіть демократією і торгувати українськими землями, їх ділити, чи собі взаємно признавати. Бо щоб не іти далеко, треба поглянути тільки на советсько-польські відносини, щоб побачити, скільки там є позаклісових інтриг і взаємного недовіри та гіпокрізії, а все це головне через те, що нема згоди щодо цього, скільки і хто з тих партнерів мав би загарбувати української землі.

Ось так представляються ті справи. Ця дійсність не є для українського народу радісна. Ні теж для усіх тих, що бажали бачити по цій війні у світі справжній новий лад, а тим самим лад без насильств, поневолення цілих народів та загарбувань чужих територій. Так є, що не чути нігде такого офіційного голосу, що заповідає би відверто й ясно визволення для України, а українському народови свободу і незалежність, як це заповідається іншим народам. Навпаки, факти вказують на те, що існують сили, що працюють у тому напрямі, щоб український нарід був надалі поневолений.

По демократичному боці офіційно нема ворожого ставлення до української визвольної справи. Принаймні не видно, щоб її поборювано в принципі. Для демократії є принаймні якісь виправдання, що воєнні обставини і міжнародна кон'юнктура не вказують на те, щоб ту справу видвигати. Зате по Гітлерові боці є і формально всі дані на те, щоб Німеччина проголосила вже тепер принаймні в принципі, що українському народови належить своя власна і незалежна держава. Бож Гітлера не звязує тепер ніяка співпраця з СССР чи з Польщею. Тому він міг би легко сказати таке слово. А коли його не висказує, значить спекулює. Значить, що не думає признати українському народови права на самостійне, державне життя.

Та коли роздумуємо над тими справами, завжди памятаймо, що ця війна іде за новий порядок у світі. І тому, якщо не має бути нового страшного проливу крові, то вона мусить закінчитись таким вирішенням міжнародних справ в Європі, яке принесе воно теж і 45-мільоновому українському народови. Інакше не буде ніякого нового ладу. Буде тільки початок нового хаосу, що скорше чи пізніше закінчиться новою світовою катастрофою. Ось тому і те, що діється тепер з Україною, може мати тільки перехідний характер.

НА СЕЛІ

Повість
(1) М. ШКОЛИЧЕНКА

І.
У Максима Мисака, як і у кожної людини, був і батько і мати, але хто вони були — ніхто того не знав і не видав, так само не видав, як і сам Мисак. Коли йому було десять років і на його очах умирала хворя "мама", тоді вперше довідався він, що та мама була зовсім не його мама, а просто жужа, стороння жінка, що годувала Максима до дев'яти років. Покійну "маму" звали Марусею Степовою; вона доживала останні свої дні на квартирі у міщанки, перекупки Мокрини Хведорівни. З того часу, як Максим почав памятати себе, то завжди бачив перед собою ті самі дві кімнати, у яких жив з матір'ю, і ту саму Мокрину, що завжди приноси-

ла їм ранком молоко і яку мама називала або хазяйкою, або Мокриною Хведорівною. Колиж мама заслабла, то не раз посилала Мокрину за лікарем, часто скаржилась їй на свою хворобу і незраз в розмовах з нею згадувала імя — Максим. Хлопець угадував, що то про його була річ, але не прислухався до розмови і не знав, про що була бесіда. Колиж мама зробилася дуже недобре, тоді вона послала за Мокриною і наказала, щоб та зараз же прийшла вкучі з ним. Мокрина жила в одному домі через сіни і через хвилину обоє вони вернулись до хороїт мамі. Мама важко дихала; у грудях у неї хрипіло і вона дуже часто спиналась, коли говорила тоді. Усіх маминих

ЖИВИЙ ЖИВЕ ГАДАЄ

(Для "Свободи").

Чи нам мріяти про те, що ажкимось чудом Україна таки виїде з теперішньої війни великою й самостійною державою? Соборна й самостійна українська держава — то не тільки мрія. Це — велика ідея. Це ідеал усіх ширих українських патріотів.

Цей ідеал був, є і буде так довго в серцях усіх ширих українців, поки не відродиться справжня Українська Держава. Доказом цього — сотні тисяч українських патріотів, що віддали своє життя за цю велику справу. Доказом цього мільйони населення України винищеного більшовицькою владою страшним голодом з року 1932-го на 1933-го тільки на те, щоб цей ідеал українського народу не здійснився. Тоді, як знаємо, знищила Москва навіть і таких українських радянців, як Шумський, Скрипник, Хвильовий, Любченко. Та, як бачимо, можна знищити і кілька мільйонів одиниць, але великого ідеалу викоринити з душі українського народу неможливо. Оцю глибоку правду висловив прекрасно Шевченко словами: "Не вмирає душа наша, не вмирає воля, і неситий не виоре на дні моря поля..." От тому то всі ширі українці оправдані, коли мріють і надіються, що такі колись їхній найвищий ідеал сповниться, себто, що Україна стане самостійною, та нею буде правити самий український народ, і то по демократично му — згідно з найдавнішою традицією українського народу.

Слабші з українців могли вже почасті зневірюватись і махати на все рукою. Але таких мало. Могли такі сказати: "Щож, була Україна до недавна під Польщею й Росією, а тепер опинилася під Німеччиною. Як була поневолена, так й осталася!" Так справді й сталося. Україна представляє знову страшну руйну. Цього року пережила вона мабуть ще страшнішу трагедію ніж у році 1240-ім з рук татар, чи як

голод 1933-го року. Та чи тільки про те нам думати, що попередньо Україна була поневолена білою й червоною Москвою, а тепер брутальною Німеччиною? Живий живе гадає, і тому-ті українці, що при житті ще осталися, повинні вже тепер думати й приготуватись на те, щоб подати помічну руку своїм братам, як тільки стане це можливим. Можна вже й тепер складати жертви на руки Американського Червоного Хреста для потерпілих від війни українців. Та ще було б ліпше, якби американські й канадські українці створили спеціальний фонд для рятуку українського народу в Європі, що опинився в крайній біді внаслідок війни. Коли скінчиться війна, такого фонду нараз неможливо буде створити. Розуміється, що такий фонд теж міг би знаходитись під покровом Червоного Хреста, щоб не викликати ніяких підозрів. Він міг би бути вжитий, наприклад, для негайної допомоги українським культурним працівникам, що опинилися в крайній нужді через війну.

Канадські й американські українці розуміють, що вони передовсім вірні й ширі громадяни Канади або Злучених Держав. Тому перший їх обов'язок належить Канаді й Злученим Державам. Та не буди з них і приміри канадійці та американці колиб вони забували за своїх братів по походженню в Європі й не подали їм помічної руки саме тоді, коли вони пережили страшну трагедію й опинилися в крайній біді й е наслідок голодової смерті.

Мріймо й нададі, що український народ таки колись стане господарем своєї власної землі — України. Але зараз ширі подбаймо, щоб врятувати від голодової смерті якнайбільше українських людей, а зокрема українських культурних працівників.

О. Івах,
Вінніпег, Канада.

3 АНГЛІЙСЬКОЇ І АМЕРИКАНСЬКОЇ ПРЕСИ ПРО УКРАЇНУ

"Нема Української Держави".
ЛОНДОН. — Тижневик "Фрі Юорп" (17. жовтня п. р.) під заголовком "Німецькі пляни щодо Росії" пише:
"Це перший раз, що Німеччина розкрила свої пляни щодо Советського Союзу. Зроблено це в спеціальній заяві д-ра Функа, міністра економіки, при відчиненні Східних Торгів в Кенігсбергу, 12. жовтня. Тепер уже поминено так добре відому балаканину про "визволення" поневолених наро-

дів; не було навіть найменшої згадки про українську державу. Д-р Функ сказав, що німецький "Острам" не кінчиться на балтійських краях чи Польщі; він також обнімає Росію. Тепер стає ясным, чому німці вживають дрібних Квізлінгів в Литві, Латвії, Естонії, Білорусі й Україні. Ім поручено справу адміністрації підбраних територій, однак дійсна влада спочиває в руках німецьких губернаторів, Лозе в Ризі, Кубе в Мінську і Еріха Коха в Києві. Росія має бути вмішана в всеєвропейський "новий порядок", а це означає, що не буде окремої російської держави, все одно: советської чи царської".

"Українці й москалі — два різні народи" — пише "Шкаго Трибюн".
ШКАГО (Ілл.). — Найбільша шкаговецька газета, "Шкаго Трибюн" з 19. листопада п. р. пише в редакційній статті п. з. "Слабе місце Росії" між іншим, таке:
"Україна й Крим лежать на периферіях СССР. Українці або малороси, беручи з етнографічного боку, є народом зовсім відмінним від москалів. Вже від 11. століття виростили ріжничі шодо мови, а татарські наїзди вбили ще глибше цей клин, що відмежує москалів і українців. Майже 100 років існує сильний сепаратистичний рух в Україні, а в 1917 році українці здобули на короткий час самоуправу.
"В додатку до тих історичних відмін, досвід мешканців полуцарської Росії (України) під червоною диктатурою цілком не наклонив їх до більшої любови Рбсії. Великий голод в 1921—22 рр. страшно спустошив Україну. Найуміркованіші дані стверджують, що більш як мільон людей згинув з голоду. Деякі подають, що число загинулих з голоду доходило до 9 мільонів.
"Коли Сталін почав колективізувати сільське господарство, на Україні створено штучний голод, який скопив від 3 до 4 мільйонів людей в рр. 1931—33. Бо, сказав Сталін, "ліквідувати кулаків, означає їх знищення, вигублення їх як класи". І як про це писав В. Г. Чеймберлін: "Голоду вживано нарочно як засобу державної політики, як останнього засобу для зломання опору селян проти нової системи".
"За індіферентності Леніна й варварства Сталіна платитись нині розгромом південних советських армій. Населення немає вибору між наїздниками, себто між червоною тираниею, яку знає, і нацистською тираниею, яка на думку народу не може бути гіршою якщо

не ліпшою, і тому саме населення пасивно здається суду, що і це новий заводоуник. Якщо люди не зможуть мати свободи, то принаймні, думають вони, не будуть мати залишок панування попереднього наїздника".

Якби не мали чим журитись, а тільки "польськістю"..."
Львова.
Переслано нам з Ютики, Н. П. витинку з польської американської газети "Слово Польське" з 7. листопада п. р., в якій вписано, як то кривди завдає полякам американська преса, коли згадує за Львів і не пише, що це польське місто. Згадана газета пише, що американська преса "прямо безкритична", а у відношенні до польської справи "такі нехлюйна". Дослівно пишеться у тій польській газеті ось таке:
"Бо більшість американських газет, пишучи про Львів, пише без жадної рації й підстави, що Львів є українським містом, хоч він ніколи не був, не є й не буде. Подібно малася справа з Вильном, з якого постійно роблено столицю Литви, так як за Львова зроблено столицю Советської Західної України. Очевидно, що й Луцьк лежав на Західній Україні, а Барановичі в Советській Білорусі. Все це — очевидна глупота і й нехлюйство".
Далі згадана газета приходить до такого заключення, що це діється в наслідок духового лівства американських журналістів, які "пишуть про все, хоч поняття не мають, про що пишуть". А деколи то таки видно ще й "злу волю"...

Виглядає, що деякі поляки не мають важнішої журі від тої, що от американці називають Львів українським містом. Це правда, що польські шовіністи, вчили і далі вчать світ, що Львів й Вильно це "польські міста". Та надходить час, коли починають отворитись двері для правди і світ захищає добачувати, що Львів лежить на українській етнографічній території, та що був оснований уже дуже давно й то — українським королем.

"Українські націоналісти бачать, що німці забувають свої обіцянки".
КАІРО (Єгипет). — Звідомлення, що прибувають тут з України та Білорусі стверджують, що українські й білоруські націоналісти сильно розчарувались щодо обіцянок даних їм німцями. Ці відомлення кажуть, що німці почали кампанію, щоб здискредитувати український і білоруський визвольний рух. Тимчасом Східна Галичина вже прилуче-

на до Генерал-Губернаторства Польщі. А українських і білоруських провідників, яким перед війною обіцяли державну незалежність, усувають німці на бік, а замість тих німецькі "гавдатори" перебирають владу у Львові й Києві.

Зовідомлень виходить, далі, що німці почали видавати український часопис "Нова Доба", в якому гостро критикують українських провідників та заповідають, що українців жде світла будуччина, як що вони будуть терпеливі. В багатьох школах замість української мови, впроваджено німецьку.

Щоб Піднести Мораль Червоної Армії
Боротьба з гітлерівським наступом стає щораз тяжчою і це мабуть заважило на тому, що Сталін ринувся на досить знаменний крок, а саме на створення спеціальних червоних преторіанців, які нагадувати мають колишні царські "гвардійські полки". Як доносить Карл фон Віган, кореспондент Герстових газет в Шангаю, більшовицьке радіо в Іркутську та Хабаровську рознесло приказ Сталіна про встановлення "червоних гвардійських відділів".

В повідомленні говориться, що тою новою військовою елітою командуватиме ген. Туленів, б. командант московської військової округи. До цієї еліти належати мають 9 советських дивізій, в які входитимуть найкращі, "доблесні" червоноармійці. Воляки цих гвардійських червоних дивізій діставатимуть подвійні платні, а підстаршини й старшини одержуватимуть 50% більше ніж їхні співтовариші в інших советських частинах.

Як подають, Сталін ринув привернув в червоній армії найбільшій воєнній відзначення, а це "Хрест Юрія". Це також наслідуючи відомого царського "свято-георгієвського хреста". Тільки тепер Сталін викинув слово "святій". Це відзначення менш-більш відповідає британському "Хрестові Вікторії" та німецькому "Залізному Хрестові".

Наглий зворот Сталіна до московських царських традицій, в опінії білогвардійських емігрантів в Шангаю являється намаганням рятувати нагю впадаючу мораль советської армії. А заломання це є наслідком того, що протягом п'яти місяців війни з Німеччиною, червона армія не виграла ні одної більшої битви, та що по кількох тижнях більшого застою німцям вдається знову наступати в напрямі Кавказу, Москви та Вороніжу. Московські емігранти на Далекому Сході вперто вірять, що в Росії приїде до націоналістичної революції, яка остаточно може "спастися святу матюшку Росію".

Ще більш парадоксальними виглядають ці поголоски, що таку здогадливу націоналістичну революцію поведе маршал Шапошніков, б. полковник царської армії, який перед кількома тижнями був іменований Сталіном шефом генерального штабу червоної армії. Ці самі жерела подають, що Шапошніков є одним, що може надаватись до... переговорів з Гітлером.

Усі вісті треба брати, як й всі інші подібні вісті, з великою обережністю, бо тепер дуже тяжко визнаватись, коли і де є крихітки правди, а де чиясь пропаганда.

СТАВІТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКІЯ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ПОДІЛИЛИСЯ.

У Берліні відбулася конференція представників Німеччини й союзних з нею держав: Японії, Італії, Болгарії, Данії, Фінляндії, Румунії, Словаччини, Малярщини, Еспанії, Манчжукво, Хорватії.

Якийсь час тому відбулася в Лондоні конференція начальників держав, запряжених з Англією: Норвегії, Греції, Югославії, Польщі, Чехословаччини.

У цей спосіб накрислизовується поділ держав і народів на ворожі табори. Деякі держави й народи ще знаходяться поза двома воюючими таборами, але віддай не надовго.

НЕВДОВОЛЕНІ СОЮЗНИКИ.

На Американському Жидівському Конгресі в Болтиморі, в стейті Меріленд, виступали бесідники з критикою Великої Британії: за її політику супроти жидів, головню за її нехоті дозволити на організацію жидівської армії.

У польських газетах в Америці можна часто стрінути нарікання поляків на їх російських союзників. Мовляв, росіяни не дбають за польську армію; вона вигибає без користі для польської справи і т. д.

З Європи доносять, що в Гітлері розчарувалися націоналістичні провідники різних німецьких народів, що поклали великі надії на поміч Гітлера в будові своїх національних держав.

НАЙБІЛЬШІ?

На Американському Жидівському Конгресі виступив з промовою Натан Гезанг, президент Сіоністичної Федерації в Аргентині, і сказав: „Демократичні народи, союзні в цій війні, котрі ми, жиди, є найбільшою жертвою...”

Не знати, в якому значінню називав Гезанг жидів найбільшою жертвою. Наприклад, чи брав він під увагу число членів народу, захоплених війною, чи велич їх мук. На всякий випадок, якби не було, багато народів не захоче признати жидам цього першства. Восьми хочби поляків: чи є такий поляк, який признав би, що хтось у світі більше терпить від нього за свій край?

Тому чи не було би практично для кожного народу, що паде жертвою цієї війни, не підносити претензій на першство?

ДЕ ВОНИ СТОЯТЬ?

Між державами, що є союзні з Великою Британією, не видно балтійських держав, наприклад Литви.

Не видно їх теж між державами, котрих представників складається тепер на конференції союзників Німеччини.

Що сталося з балтійськими державами? Де стоять у цій війні Литва?

ТЕПЕРІШНІСТЬ І БУДУЧІСТЬ.

Пробують на це питання відповісти „Українські Щоденні Вісті”. Кажуть, що Литви, що група президента Литви Сметони є фашистська й що Сметона зв'язаний з Гітлером.

Однак, кажуть „Вісті”, що між литовськими фашистами гітлерівської школи є багато елементів, розчарованих з гітлеризмом, бо їх гітлерівці обманули.

Не знаю, стільки віри можна давати вісті про ці розчарування, коли там рівночасно пишеться, що прихильникам Сметони здається, що сам Сметона може порівнювати ду-

же легко дістатися до Америки. Адже Сметона вже давно в Америці.

ВОЛЯ Й ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

Коли газетарі сперечаються за те, чи розчаровання різних груп з Гітлера доведе ці групи до виступу проти Гітлера, в мсті Енгельвуді, в стейті Нью Джерсі, померла 111-літня муришка, що була колись рабою в Верджинії, а підчас американської громадянської війни стояла постійно проти північних держав, навіть коли провідник північних стейтів, президент Лінколн, визволив муришів з рабства.

Читаючи про цю муришку, я зовсім не можу бути таким певним, що люди, які поклали на Гітлера надію на визволення, обернуться проти нього, як він їх заведе в їх надіях. Певно, що дехто з розчарування може відвернутися, але певно не всі. А будуть і такі, що аж тоді до Гітлера навернуться, як переконуються, що він не думає їх визволити.

Бож є люди, які люблять і високо цінують волю, а є знову люди, які волі не цінують, а принаймні не високо. Згадана муришка казала, що вона не бачила, як її родина буде мотти удержуватися, як не стане рабства. І між білими людьми теж є подібні люди, що ставлять економічне забезпечення вище свободи. Чейже від того, що в них шкіра біла, у них душа не є інакша.

МУРИНСЬКІ СИМПАТІ.

Звісно, що симпатії покійної нині чорної рабини були по стороні її панів тому, бо вона виросла в рабстві й не могла собі уявити економічного забезпечення без рабства. З того міг би дехто робити висновок, що ті, котрі не виросли в рабстві, вже будуть мати інакші переконання й певно будуть ворогами рабства.

Що по часті так воно є, це правда, але лише по часті. Рабські звички не пропадають всі зараз з знесенням рабства. Багато з них остається ще й по знесенні рабства, а деякі через довгі покоління. Кажуть люди, які що справу розсліджували в науковий спосіб, що зовсім виразні наслідки рабства можна помітити навіть у третьому поколінні по знесенні рабства.

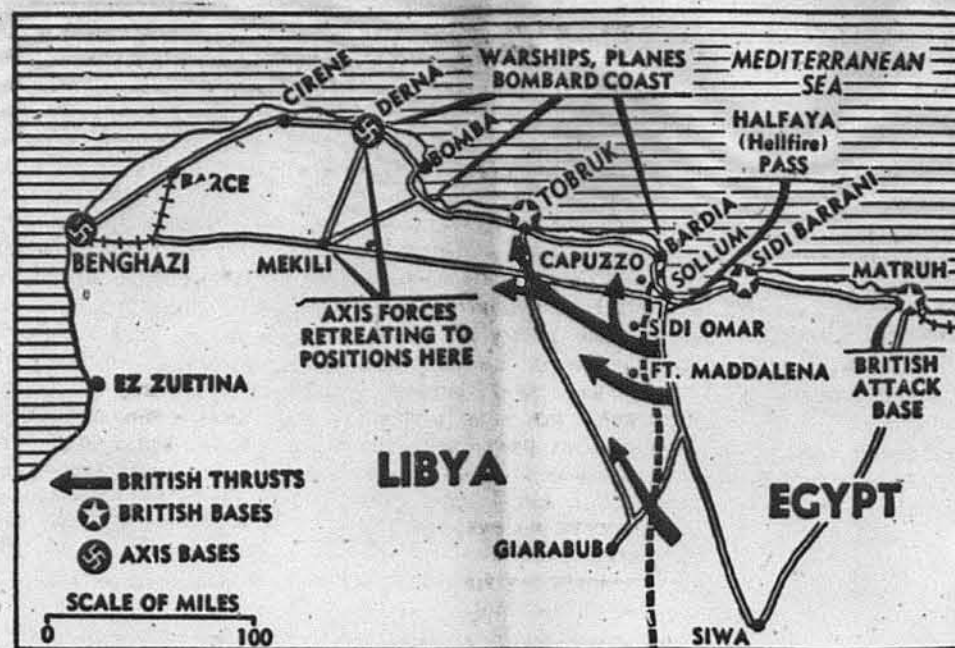
Здається, що тепер не може бути й сумніву, що велика порція поширення гітлерівських симпатій серед американських муришів, має своє коріння в рабській психіці муришів, переданій їм не життям під рабством, але вихованням родиною й расою, пересяканими рабською культурою.

БЕЗ ГОРДИНИ.

Доказом поширення гітлерівських симпатій серед американських муришів є їх преса. Та ці симпатії поширені теж і серед інших груп американського населення (як про це інколи свідчить преса тих груп).

Замітно, що серед муришів поширюються гітлерівські симпатії, не дивлячись на те, що Гітлер має для муришів найвищу погорду. Це власне є одною з ознак невимерлого рабства.

Серед інших груп, які проявляють симпатії до Гітлера, є теж такі, для яких Гітлер має повну погорду. І це теж віддай має ті самі муришки, що гітлеризм серед муришів. Не треба забувати, що коли Лінколн видав еманципаційну прокламацію про муришів у 1862 році, цар Олександр Другий видав еманципаційний указ про селян Росії лише оди-

БРИТАЙСЬКІ УДАРИ В ЛІБІ. — Бритійські війська відкрили другий фронт у Північній Африці, ударяючи п'ятма дорогами на Лівію, як це показано на карті. Механізована армія, підтримана сильною повітряною й морською флотією, показує в боротьбі нову силу британців. Обложений ворогами британський гарнізон у Тобруку має надію на скору відсіч.

ЯК КОМУНІСТИ, А УКРАЇНСЬКІ ЗОКРЕМА, ПОМАГАЮТЬ КАНАДІ Й АМЕРИЦІ?

(Надіслане з Канади)

Від того часу, коли Росія поневолі стала союзницею Англії, всі комуністи та їх симпатичні в Канаді й Злучених Державах змінили свою тактику підривної праці. Перед тим вони з задоволенням закликали всіх саботувати воєнну продукцію, не давати рекрутів, не позичати державі грошей, домагаючись високої зарплати, борючись за скорочення години праці, визволення від парламентів робітничо-фермерських послів, які в статочному повинні створити такий уряд, який зумів би забезпечити вигідне життя для всіх покритих.

Робили вони оцю свою підривну роботу на широку скалю: по всіх фабриках, мешкальних дільницях, а також в армії. Результат з цього був немалий. Багато робітників виходили на страйк тоді, коли воєнні замовлення вимагали від них найбільшої продукції. Багато молодих хлопців не йшли в армію. І досі я не знаю одного випадку в Канаді, щоб ті хлопці, які були виховані ними, йшли до армії! Колись їхали сотнями в Еспанію, а тепер обороняти свою батьківщину, свою землю, де вони родились — не хочуть!

Де причина? Щоб її знайти, то треба було пройти основну їхню школу від алфавіта до омеги. І от, хто пройшов її, простудював усі їхні крутіння, які вони називали „марксистсько-ленінською наукою”, той і знає, чому комуністи один раз роблять так, а другий інакше. Той, хто все це знає, ніколи не буде одушевлятися теперішніми їхніми формальними закликами, бо добре знає їхню цінність. Йому ці заклики є добре відомі. Тому розголошує він їх з твердою дугою й приглядається їм ближче. Шо ж знаходить він у них? А знаходить те, за чим і шукав: „Робітники й фермери, єднались! Боріться проти фашизму й реакційної класи в себе, в Канаді й Америці! Домагайтесь від уряду визнання СССР і місця на представництво його в Канаді! Поможіть червоній армії знищити всюди фашизм! Домагайтесь вислати всякої зброї для червоної армії!” Навіть у тих формальних закликах не знаходить він одного слова про те, щоб готовились „робітники й фермери” допомогти Канаді, Британії й Злученим Державам! Не знаходить він заклику до молоді, щоб вона масово вступала в ряди канадської, британської та американської армії! Не знаходить він заклику до народу, щоб народ допомагав потерпілим від тяжких ран у Британії, щоб працюючи в воєнній індустрії по Канаді й Злучених Державах не виходили на страйки, але щоб працювали за завданням та поспівом скільки зможуть, бо від них не мало залежатиме вигра цієї затяжної війни! Про це вони не пишуть, не говорять тепер, навіть для формальності, й, потрібно це знати — не будуть і в майбутньому! А не будуть лиш тому, бо завданням комуністів не було, не є й не буде допомогти в крийційній хвилі державам до систематично, противними большевицькій системі правління, але

використати всі рухи й по можливості провадити їх у такому напрямку, щоб можна було підготувати всі біліші суспільні верстви до остаточної своєї мети, якої вони ніколи не зречуться — соціальної революції, яка завсіди приходить після довгих та затяжних війн.

Тепер же скажемо дещо про дійсну працю комуністів у Канаді й Злучених Державах, яку пророблюють вони подальше від людських очей, собто підпольно. В Канаді їх партія заборонена. Отже вони й надалі сходяться малими групами по хатах і ведуть при закритих дверях і вікнах свої наради, як їм тепер використати час і підготувати маси до, як вони кажуть, „наближаючої соціальної революції”. Всі ці наради відбуваються все в нових назначених місцях. Про них нічого не знають їхні „симпатичні”. Назначують такі сходини „зв'язкові” поодиноких турків. На тих нарадах читаються „обіжні листи”, які все доручують їм „спеціальні посланці”. В тих „обіжних листах” є вказівки, що та як діяти комуністам у сучасну пору серед тих мас, з якими вони живуть та працюють.

Наприклад тепер вони „визначають”, що „англійська буржуазія поставила собі за завдання знищити СССР”, що „робити вона це все на спілку з німецькою буржуазією”, й тому не хоче на домагання СССР відкрити Західного Фронту, бо це вже не було б у користь пануючій класи, а соціальної революції”. І далі: „Щоб цьому запобігти, то потрібно працюючим масам повести кампанію за те, щоб такий фронт відкрити; а щоб голоси працюючих мали силу, то потрібно паралізувати індустрію, бо вона й так зараз не приносить ніякої користі для СССР...”

А тому, що „Канадська Армія є лише знаряддям капіталістичної машини, то наша молодь не повинна добровільно вступати в її ряди, а коли вже заберуть її силою, то тоді вона повинна затримати добре одно: навчитись воєнного ремесла й відтак у відповідний час відарити по тих, які гнобили її весь час...” Щоб на цьому не скінчити своїх парадраз, вони йдуть далі: „навічаться”, щоб „зброї не злати так довго, поки не створять вони такого ладу, який забезпечив би існування для всіх поневолених...”

До тих, що працюють по фабриках говориться в тих „обіжних листах”, що „їхнім завданням є охопити весь військовий провід, бо вони одини є і будуть здібними повести всіх трудящих до збелізування комуністичної мети — соціальної революції...” Щоб не мали перешкод у своїй підривній роботі, яку часто-густо вони стрічають від ширих патріотів не-комуністів, то повинні робити ось як: „Всіх тих, які противляться нашим наказам, пиятувати як фашистів, ворогів демократії й домагаються в часописах, на вічах і резолюціях урядів, щоб їх арештували й вивезли до концентраційних таборів, а на їх

місце звільнили до праці в наших рядах усіх інтернованих наших товаришів...”

На масових вічах, які влаштовують вони для мас чужинного походження, в тому випадку для українців, комуністи говорять дещо інакше. В останніх часах я мав нагоду почути з уст комуніста-редактора „Українського Життя”, яке видається комуністами в Торонто (називається він Роман Гарматюк), де він говорить про „причини неспіху червоної армії”, що „всю винуватість за неспіх червоної армії й успіхи та певну силу гітлерівської армії” потрібно приписати нікому іншому, тільки „англійській буржуазії...”, бо на його думку, то „початки успіхів Гітлера сягають ще Мінхену”, що ще там приобіщали й гарантували всім свою поміч Гітлерові англійські капіталісти... й тому немає сьогодні Західного Фронту, а з ним і ніякої помічі для СССР!”

На тому вічу не було згадано ані одним словом про великі жертви народів Бритійської Імперії, не було згадано, щоб купувати воєнні бонди, щоб вступати до канадської армії, але зате було багато сказано, щоб збирати всі жертви на поміч СССР, на поміч червоної армії, а закінчив, щоб „підготуватись і до того часу, коли рішатишме доля Канади”...

Дуже багато було там сказано, як паралізувати Комітет Українців Канади, який тепер найбільше помагає Канаді й Бритійській Імперії виграти війну з Гітлером та його сателітами й тим самим звільнити також і український народ від неволі та ярма. Наприклад, КУК називано „реакційним тілом”, яке „працює серед українського населення в Канаді, закликаючи його до збірок на такі цілі, які не принесуть ніякої користі для трудящого народу...” „Тому”, закликали вони, „потрібно зводити нам страшну боротьбу з КУК та його наємними буржуазними наймитами так довго, поки канадський уряд не розв'яже його...” Чому таку „затяжну боротьбу” потрібно зводити з КУК, дуже легко можна догадатися. Тому, бо до КУК вхо-

ЯК Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Братство св. І. Хрестителя, від. 270 У. Н. Союзу, закупило два примірники „Історії України” М. Грушевського й вислало їх до конгресменки Мері Т. Нортон в Вашингтоні і до Нью Джерзі Стейт Тічерс Каледж.

Лудлов, Масс. — Товариство ім. І. Франка, від. 253 У. Н. Союзу, замовило два примірники „Історії України” англійською мовою, признаючи один примірник для конгресмена Чарлза Р. Клезона в Вашингтоні, а другий для Лудлов Гай Скул Лайбріері.

Асторія, Л. Ай. — Братство св. о. Николая, від. 5 У. Н. Союзу, закупило два примірники „Історії України” і призначило один для містової бібліотеки в Асторії, а другий залишено в Братстві для вжитку членів, в першу чергу молоді.

Якщо такі організації, які в минулому й тепер викривали підривну роботу комуністів і кожного дня були готові додати урядові знищити розкладовий елемент у Канаді.

Ось так тепер комуністи та їхні симпатичні помагають Канаді й Злученим Державам.

DEFENSE BONDS QUIZ

Q. What simple satisfactory way is provided for all of us to express our gratitude for being Americans?

A. The means is the purchase of Defense Savings Bonds and Stamps — available to almost every man, woman, and child. Ownership of even a 10-cent Stamp carries the satisfaction of knowing you have helped the Nation to arm.

Q. What denominations of Defense Savings Stamp are on sale at retail stores?

A. Stores are concentrating on selling 10-cent and 25-cent Stamps, in order to get a maximum number of customers to participate in the Defense Savings Program. Many stores also carry 50-cent, \$1, and \$5 Stamps. Stamps of all denominations may be purchased at post offices.

NOTE.—To buy Defense Bonds and Stamps, go to the nearest post office, bank, or savings and loan association; or write to the Treasurer of the United States, Washington, D. C. Also Stamps now are on sale at retail stores.

Ось до чого вони готують несподомі воєнним лихоліттям розкошені маси. Очевидно, що про це все добре знають такі чинники, яких завданням є про те знати. Тому коли ценимо, нікого не обурюємо, а виявляємо те, що є для добра Канади й Злучених Держав, себто нашого власного, бож ми самі є їхніми горожанами.

В. Г.

ПІДПІРАЙТЕ СВОІХ БІЗНЕСМЕНІВ.

ЗГОДА З МЕКСИКОМ. — Д-р Дон Франсіско Нахера, наліво, мексиканський амбасадор, секретар скаргу Моргентау і секретар скаргу Мексика, Едвардо Сварес, підписують економічну угоду, котра стабілізує мексиканську монету.

З ОГЛЯДУ НА НЬО ЙОРКІ ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ

щойно приїхавшого до Америки найславнішого бандуриста **ВАСИЛЯ ЕМЦЯ** що є тридцятиліття його першого публічного виступу

В НЕДІЛЮ, 21. ГРУДНЯ, УВЕЧЕРІ

в BEETHOVEN HALL (214 EAST 5th STREET, NEW YORK)

Всі українські Товариства просяться стриматись на той вечір від підприємств і своєю присутністю на концерті пошанувати 30-літню працю нашого заслуженого артиста.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ТЕПЕР ІСТОРІЮ УКРАЇНИ ПО АНГЛІЙСЬКИ A HISTORY of UKRAINE

By Michael Hrushevsky

СТОРИН 629, 4 КАРТИ, PRICE \$4.00

ВИРІЖТЕ ЦЕЙ КУПОН НА КРОПКОВАНИЙ ЛІНІЙЦІ І ЗАШЛІТЬ ЗО СВОІМ ЗАМОВЛЕННЯМ.

ДО КНИГАРНИ „СВОБОДИ”, Р. О. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Посилаю осьтут _____ доларів моні-ордером (чеком) і прошу вислати мені _____ примірників Історії України проф. Михайла Грушевського в англійським перекладі.

Ім'я _____

Адреса _____

Місто _____

Стейт _____

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

КАРНЕГІ, ПА.

Листопадове Свято.

Дня 2-го листопада ц. р. Українська Громада в Карнегі, Па., при підтримці Сестринств, Братств, Товариств, Українського Громадянського Клубу, Золотого Хреста й 63 від. О. Д. В. У., відсвяткувала „Листопадове Свято“.

Свято це залишилося на довгий час в пам'яті всіх тих, які були на ній присутні. Розпочалося панахидою, яку відслужив о. М. Кучер в церкві в полудне, а Святочний Концерт відбувся на галі парохіальній ввечері, при битком заповненій галі.

Вступне слово на Листопадовім Святі виголосив представник парохії, гом. П. Корба. Програмою свята проводив вміло місцевий парох.

Реферат виголосив п. редактор М. Хондога на тему: „Ідея в українській народі й її виконавці“. Святочне слово виголосив п. адвокат Онішків. Обидва зуміли своїми високопатріотичними бесідами залучити увагу публіки, яка їх нагородила бурхливими оплесками.

Панна Кузишин, що грала на піані, знала карнегієм, ще з дитинства, тепер є студенткою каледжу. Студіює гру на піані і спів. В своїй грі порожня велика постука, а що є талановита і пильна, має всі дані стати за кілька літ професійною силою. Її родичі, Тома і Олена Кузишин, є бизнесменами і ширими та жертвенними українцями.

Співали три сестрички Онішківні, молоденькі і музикальні. Вони гарно співають, а найстарша з них Леся ще й тала новітня грає на піані. Можна погратувати родичам, що

так гарно свої дочки виховують. Вони можуть бути прикладом для багатьох родин, наших професіоналів, бо по-праву говорять українською мовою, часто виступають на наших концертах, де співають, грають і танцюють.

Пані Юлія Кучерова віддекламувала з великим чуттям артистично дві поезії, що підходили якраз до цього свята. Це старокраєва учителька, що бере живу участь в народному житті. Видно, що має вроджений талант і досвід, бо декламація вийшла як у професійної артистки. Це саме треба сказати про деякі маючі пані Марії Вонс-Хандоги. Її поява на пітсбурзькому горизонті, це велика цінність для нашої лемківської еміграції. Вона за один рік свого побуту в Пітсбурзі дала себе пізнати багатьом громадам, а в Карнегі, Па., пораз перший на цій святі, де була незвичайно широким витаном.

Програму концерту закінчив наш славний артист Михайло Голінський, своїм могутнім голосом, який в останній пісні „Ой козацький мій“ М. Гайворонського, підніс його до високого „Г“.

Пані Вонс-Хандога своїм голосом нагадувала співачку-жарворонку, а п. артист Голінський, нагадував своїм могучим тенором громовий голос Довбуша, чи великий дзвін на святоюрській горі у Львові.

По закінченні концерту вишов на сцену енергійний голова 63 від. ОДВУ, п. Грицько Микитка, та в коротких, щирих словах подякував всім учасникам, що взяли участь у святі, як і гостям з Ембрідж, Мікіс Ракс і з інших сторін.

В часі концерту о. Кучер за-

візав присутніх до збірок на українських полонених у Швейцарії. Присутні зложили \$46.40.

Як в церкві в часі панахиди за борців - героїв, що упали за волю нашої України, так само в часі концерту на галі, виділена символічна могила з трираменним хрестом гарно завітчала. Святочний концерт закінчено відспіванням: „Ще не вмерла Україна“ і „Май Контрі“.

По закінченні концерту запрошено учасників і гостей з околиць до дошківної галі, де вже виднів застелений стіл. Настрий був родинно ширий. Зайшли сюди і два судді, які спізналися на концерт. Зайшли оправдати своє спізнання. Представив їх п. адвокат Онішків, а вони висказували свої симпатії до українців. Далі п. Микитка хотів дякувати п. артистові Голінському у формі зелених, від чого артист рішуче відмовився. Казав, що мешкаючи довгий час в Карнегі, почуває себе до обов'язку причинитися до збільшення Листопадового Свята.

Піснями „Не пора“, „Ми гайдамаки“ та „Ми йдемо вєрід, над нами вітер віє“ закінчено смачну вечеру, за що особливо належить подяка членам 63 від. ОДВУ членицям УЗХ.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Поручають „Історію України“.

Виділі 146. У. Н. Союзу вислав до „Library of the University of Michigan, Ann Arbor, Michigan“ один примірник „Історії України“ М. Грушевського з таким письмом:

„Branch Lodge 146 of Detroit, Michigan, of the Ukrainian National Association, a fraternal beneficial association, donates to the University of Michigan's Library a copy of Michael Hrushevsky's History of Ukraine published by the Yale Press to make available to the faculty and students the most authoritative history of Ukraine published in the

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПРИНЦ В АМЕРИЦІ. Одинокою особною, що дістав від британців право вільного переїзду з Італії до Америки, є князь Алессандро Торьяно, що приїхав онді до Америки відвідати свою хору матір. При його висіданні привітали його сестри.

English language. It is hoped that it will serve a useful purpose in promoting a better understanding of the History of Eastern Europe.“ Signed Paul Andrus, 12311 Moran Avenue, Secretary U. N. A. Lodge 146, Detroit, Michigan.

НЮ БРІТЕН, КОНН.

Відсвяткування листопадового річчя.

Мешканці нашого міста Нью Брітен довго будуть згадувати день 9 листопада, коли то вся українська громада взяла участь у відсвяткуванні річчя „Листопадових днів“.

Вечером зібралися люди до прекрасної церкви, щоб там зі своїм парохом, о. Е. Писарем, відслужити молебень і панахиду за покійних героїв. По молитвах люди ввійшли до парохіальної аудиторії, де за хвилину розпочався концерт з відповідно приготовленою програмою. Ціла програма була поділена на дві часті: сумну і весело-побутову. Кожна точка програми мала свою вартість як щодо значіння так і виконання, за що публіка не жалувала оплесків. Живі образи зворушували до глибини кожного присутнього і давали більше надії і віри, що страждання українського народу не підуть марно. Слухаючи реферат молодого дрігента п. Л. Нахвостача, мушу признати вмілість обняти широкий предмет, бо в півгодинний реферат змальовано картини українського життя від початків аж до листопадових днів 1918 року. Головним його закликом був зазив до родичів і молодих, щоб бралися спільно до пізнання української історії, бо теперішня політична ситуація вимагає від кожного з нас добре знати цю історію.

Вислідом таких думок є те, що матимемо серію лекцій, які дасть проф. М. Чубатий, що буде викладати про історію України, що не ділі від год. 7. ввечері у церковній аудиторії.

Започатковано це дня 11 листопада, коли то зішлось споре число слухачів. На тих зборах вибрано репрезентативний комітет, на чолі з о. Е.

Писарем і місцевим дяко-учителем п. Л. Нахвостачем, котрі мають зайняти збіркою на покриття коштів.

З нагоди Листопадового Свята хочу зложити щирий привіт всім христам, що так гарно пописувалися у своїх виступах під умілою управою дрігента та бажаю їм далших гарних успіхів.

Парохіянін.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 11. листопада 1941. року помер довголітній член Тов. Української Січ, від. 58. У. Н. Союзу в Бриджпорті, Конн., **МИХАЙЛО БУДНИК**. Покійний походив з села Іванівка, повіт Скалат, Галичина. Прожив 53 роки. Останню у смутку жінку Меланію, сина Володимира й дочку Стефанію. Похорон відбувся в п'ятницю, 14. листопада, з укр. правосл. церкви Покрови Пречистої Діви Марії. При участі місцевого пароха о. А. Бека відправили Покійного Михайла члени товариства Укр. Січ і знайомих на військовий спочинок на Угорський цвинтар св. Івана в Стратфорд, Конн. Нехай „прибрана земля Вашингтона буде йому пером! Мик. Галькевич, секр.-клер.“

СТІННИ КАЛЕНДАРІ

Вже маємо календарі на 1942. рік. Просимо наших агентів і сторінки замовляти календарі якнайскорше. Для сторінки виробляємо календарі і друкуємо їх фірмою.

Чудові Краєвиди, Патріотичні, Релігійні, Дітяти і Літні в різних позах. Свята зазначені червоно, пости зазначені зелено. Ціна одного календаря з переслішкою 25 ц. 5. Календарі за \$1.12. Календарі \$2.25, 25 Календарі \$3.75, 50 Календарі \$7.00, 100 за \$12.50.

Радянські Карти „Христос Раждатсья“, в формі книжечок з відповідними віршами, ціна за дозвіл 60 ц. 50 карток \$1.75, 100 карток \$3.00 з переслішкою. Шалюні хустини білі або чорні з рожами, одна \$2.25 з переслішкою. Червоні Коралі до українського строю, 3 шпурів \$2.00, 4 шпурів \$2.50, 5 шпурів \$3.00. На складі Мід. Олексія пшениця, Мак і багато інших річей, потрібних на Свята. Спис календарів посилаємо даром.

Замовлення посилайте до: **UKRAINIAN BAZAAR** 170 E. 4th St., New York, N. Y.

ШУКАЮТЬ ОСІБ

ПОШУКУЮ своєї жінки, сестри Ілани Мордухай, двох дочок: Павлини й Анни Мордухай, і куни Настуні Міхал. Пошукує муж Григорій Мордухай, котрого вони покинули 10. червня 1940. і з тої пори не давали про себе вісті. Хтоб знав про них, прошу зголосити на адресу: **Mr. HARRY MORDUCHAY** Box 49, Baptistown, N. J.

ОЛЕКСИ ГРЕЧУХА, родом з Коростович, новий Рогатин, Галичина, пошукує його сестра Ганька Іванівна. Більше як 10 літ тому був в околиці Пітсбурга. Хто знає, де він перебуває, або він самий, хай зголоситься на адресу: **SURMA**, 325 E. 14th St., New York, N. Y.

МЕШКАННЯ ДО ВІНАЙМУ

ДО ВІНАЙМУ — 3 великі кімнати з фронту, купальня, електрика, гаряча вода, — всі мешканці українці. Рент \$22. **422 EAST 5th STREET, NEW YORK CITY**

НАЙДУТЬ ЗАНЯТТЯ

ТРЕБА ПОМІЩЕННЯ, домашньої робітнички, досвідченої, що сніє горіжко по англійськи. Нема парених, легке прання, приватний дім, додаткова помід для важкого умислення, власна кімната, двоє шкільних дітей: 13 і 8 років, початкова оплата \$55. Пишіть до: **Mrs. A. GOTTBERG**, 1070 E. 24th St., Brooklyn, або телефонуйте: **ESplanade 7-0069**.

ОГОЛОШЕННЯ

ВАЖНЕ для тих українців, що поїдуть до Мамми, на Флориду, на відпочинок, а хотіли мати гарне помешкання, і не дорого; нехай зайдуть до: **МАКСИМОВИЧА**, 2225 N. W. 82nd St., Miami, Fla. Phone: 7-4170.

WM. TROYANOSKI

Electric Refrigerators, Washers, Radios and Sewing Machines. Also all kinds repairs. **233 WEST CENTRE STREET, MANHATTAN CITY, PA.** Phone 838. Вдавайтеся з довірою до свого українця за новим товаром і на правою. Спеціально, направи машини до шиття, машини до прання і холодильники. Пишіть, каліте або заходіть. **Василь Трояновський**, 274-.

ХРОНІЧНІ НЕДУГИ, КРОВІ, І ШКИРИ, жовтуха, цироз, мочевого мікура, загальне ослаблення, пухляк жовтуха.

ЛІЧЕННЯ ГЕМОРОІДІВ НА БАЖАННЯ Х-РАУ Поряд Даром. Екзамінація і Баланс Крові \$200. **ЛІЧИМО РОЗШИРЕНІ ЖИЛИ** Гоноріар присутній **Dr. BURTON DAVIS** 415 LEXINGTON AVENUE, Cor. 43rd St., Fourth Floor, NEW YORK CITY.

ГОДИНИ: дніми: від 9 рані до 7:30 ввечері. В четвер від 9 до 4. Неділями і святами від 10 до 1.

Д-Р ЮРІЯ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР 321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

КОЖНИЙ СВДОМНИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛФІЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA. Tel. Market 1320. ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛІЙ ПОХОРОН в цей прегарно-металевою труною, двома квітами, карапалом, обласмуванням, виконанням Похоронного Дому і т. д. **\$295.00**

Всє, чого треба, з вином одним, а належностей за церквою відправу й цмнтар. **S. KANAI KAIN** 433 State St., Perth Amboy, N. J. Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК Обслуга шира і чесна Main Office: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave., NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347 Branch office (Філія): 969 SOUTH BROAD STREET, TRENTON, N. J. Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК зоряджує погребам до ціні так низькій як \$150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th ST., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRAMERCY 7-7561.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, БРОКЛІНІ, НЬЮ-ЙОРКУ І ОКОЛИЦІХ 129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel.: Melrose 5-6577

ВПИСУЙТЕ СВОІХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ІХ БУДУЧИНУ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ПРОБА З ПРОБОЮ. Поліція міста Канзас Сіті в Мезуре рішилася робити з кожним автомобільним водієм, піднятим на нещасний випадок, пробу, чи він не п'яний. Щоб переконатися, чи його способи пробування згоджуються з правдою, заряд поліції шукав за добровольцями, котрі згодилися би віддатися пробі. Кожний з пробуючих дістав по дві унції горілки що пів години. Потім кожного відвезли додому.

ТАРЗАН, ч. 451. Задержаний.

HAVING LURED GUYON AWAY BY A FALSE MESSAGE, VILYENO TOOK POSSESSION OF THE UNSUSPECTING ZEELA AND TOMMY.

Завізвавши Гуйона до себе, підступний Вилієно в той спосіб зміг вивести з дому свого брата Зелю і Тома.

WHEN GUYON REACHED VILYENO'S HOUSE AND FOUND HIM GONE, HE RECALLED HIS BROTHER'S THREAT TO STEAL ZEELA.

Прийшовши до дому Вилієна і побачивши, що його немає вдома, хоч той був вислав йому нагальний залик, Гуйон почав підозрівати Вилієна.

THE WHITE KNIGHT SPED HOMEWARD IN ALARM AND ENCOUNTERED THE TRIO IN A CORRIDOR.

Він нагадав собі погрозу Вилієна, що той викраде йому Зелю. Згадавши про це Гуйон поспішно побіг назад до свого дому.

"OUT OF MY WAY," VILYENO STORMED, "I'VE TAKEN THIS GIRL FOR MY SLAVE, AND I INTEND TO KEEP HER."

Він прибіг ще на час, бо застав в коритарі Вилієна, Зелю і Тома. Вилієно, побачивши брата, закричав: „Геть мені з шляху, вона моя невідьниця“.